

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. L. Lavric)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

07 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion și Bulgaru Maria,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion, Bulgaru Maria, Corobcianu Nicolai, Draguțan Tatiana, Pregelza Iulia, Magari Nadejda și Iațco Visarion împotriva Ministerului Justiției RM, Agenția Servicii Publice, intervenienți accesorii Biserica Ortodoxă din Moldova (Mitropolia Moldovei), preot paroh Botea Ioan Dumitru cu privire la dizolvarea persoanei juridice, declararea nulității actelor, recunoașterea dreptului de proprietate,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion și Bulgaru Maria și menținută hotărârea din 25 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă :

La 20 octombrie 2017, Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion, Bulgaru Maria, Corobcianu Nicolai, Draguțan Tatiana, Pregelza Iulia, Magari Nadejda și Iațco Visarion s-au adresat în instanța de judecată, solicitând anularea procesului-verbal din 12 decembrie 1996, semnat de preotul Botea Ion, președinte al adunării, din dosarul de constituire a înscrierilor referitoare la biserica cu hram "Sf. Dumitru", satul Recea, raionul Strășeni; anularea certificatului nr.863, înregistrat în Registrul de stat al cultelor religioase din 12 decembrie 1996; obligarea Direcției Organizații Necomerciale al Ministerului Justiției să elibereze certificatul de înregistrare, înregistrat în Registrul de Stat al cultelor religioase cu statut de persoană juridică.

Prin cererea de concretizare a cerințelor, au solicitat dizolvarea persoanei juridice prin declararea nulității procesului-verbal din 12 decembrie 1996, întocmit și semnat de preotul Botea Ion, confirmat prin pecetea Bisericii Ortodoxe din

Moldova, potrivit datelor din Registrul de stat al organizațiilor necomerciale și actelor din dosarul de constituire a bisericii cu hram "Sf. Dumitru", amplasată în s.Recea, raionul Strășeni; declararea nulității certificatului nr.863 din 12 decembrie 1996, înregistrat în Registrul de stat al cultelor religioase, deținut de Agenția Servicii Publice, cu radierea înscrierii certificatului nr.863 din 12 decembrie 1996 din Registrul de stat al persoanelor juridice și actelor din dosarul de constituire a bisericii cu hram "Sf. Dumitru" din s.Recea, Strășeni, cu următoarele înscrieri: nr.înregistrare – 863, data înregistrării – 12 decembrie 1996, sediul organizației – s.Recea, r-nul Strășeni, conducător – Botea Ioan Dumitru; obligarea Agenției Servicii Publice să elibereze certificatul de înregistrare grupului de fondatori al cultului religios: Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion, Bulgaru Maria, Corobcianu Nicolai, Draguțan Tatiana, Pregelza Iulia, Magari Nadejda și Iațco Visarion cu denumirea organizației – sediul organizației: Republica Moldova, raionul Strășeni, satul Recea. Cult religios și parte componentă. Comunitatea religioasă ortodoxă, parohia – biserica cu hram "Sf. Dumitru" (Mitropolia Moldovei). Conducător: Draguțan Pavel Vasile, membrii: Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion, Bulgaru Maria, Corobcianu Nicolai, Draguțan Tatiana, Pregelza Iulia, Magari Nadejda și Iațco Visarion; recunoașterea bunului imobil – edificiul de cult religios, biserica cu hram "Sf. Dumitru", situată în s.Recea, raionul Strășeni, drept proprietate apartenență a parohiei comunității religioase ortodoxe din satul Recea, raionul Strășeni, cu denumirea organizației - sediul organizației: Republica Moldova, raionul Strășeni, satul Recea. Cult religios și parte componentă. Comunitatea religioasă ortodoxă, parohia – biserica cu hram "Sf. Dumitru".

În motivarea cererii de chemare în judecată au indicat că, în anul 1793 în satul Recea, Strășeni a fost construită prima biserică cu Hram „Sf. Dumitru”, care a activat până în anul 1966, fiind demolată din cauza ca a fost în stare avariata. La cererea unui grup de enoriași din satul Recea în cimitirul satului s-a construit o casă în care s-au mutat toate icoanele, iconostasul, alte atribute, iar în anul 1989 s-a deschis casă de rugăciuni.

La 04 iunie 1989, în cimitirul satului Recea, r-nul Strășeni, a fost întocmit procesul-verbal al adunării generale al cetățenilor – enoriași, la care au participat 787 de oameni ai satului Recea, fiind hotărâtă alegerea în componența sfatului bisericesc 27 persoane. La cererea consiliului parohial, în anul 1989, prin decretul Episcopului Vladimir, al Eparhiei de Chișinău și Moldovei a Patriarhiei Moscovei, a fost numit preotul Botea Ioan Dumitru să officieze slujbe religioase în biserica cu hram „Sf. Dumitru”.

La 09 septembrie 1990, a fost întocmit proces-verbal al ședinței comune al consiliului bisericii și comisiei pentru construcția noii biserici. În anii 1990-1997, pe lotul aferent al bisericii demolate, în centrul satului Recea, a fost construită biserică cu hram „Sf. Dumitru", din sursele proprii, mijloace bănești și materiale, contribuite de enoriașii parohiei din sat. Comitetul pentru construcția noii biserici și membrii consiliului parohial din satul Recea, la necesitate, au deținut și au utilizat ștampilă triumphiulară și pecetea. Din motive necunoscute, în perioada anilor 1990-1997, enoriașii nu au reușit să obțină dreptul de proprietate asupra edificiului cultului religios – biserica cu hram „Sf. Dumitru” și a terenului aferent bisericii, apartenență a Parohiei - comunitatea religioasă ortodoxă parte componentă (Mitropolia

Moldovei) din satul Recea, r-nul Strășeni, cu înregistrarea acestuia de către organele cadastrale.

Intervenientul accesoriu Botea Ioan l-a binecuvântat pe Tudor Barbaroșie, președinte al comitetului pentru construcția noii biserici, pentru a scrie istoria bisericii din satul Recea, în prezent este tipărită cartea „Istoria Bisericii cu Hram Sf. Dumitru din satul Recea, R-nul Strășeni, Republica. Moldova”, în care au fost incluși toți ctitorii de onoare și de rând, care au contribuit la construcția noii biserici și lista a 27 persoane alese, membrii al consiliului parohial Recea.

Preotul Botea Ioan la cererea membrilor comunității religioase a parohiei din satul Recea, refuză să convoace adunarea generală a credincioșilor comunității religioase pentru a da darea de seamă anuală la capitolul venituri și cheltuieli, nu întocmește procese-verbale ale adunării comunității religioase, creează diferite impedimente, în folosul propriului său interes, de a se îmbogăți ilicit și cu privire la operarea modificărilor în statutul comunității religioase, care de fapt lipsește.

Preotul Botea Ioan are statut de persoană juridică înregistrat nelegitim, în prezent nu are număr de identificare de stat (IDNO) și înregistrat în Registrul de stat al persoanelor juridice, are pecetea nevalabilă - nulă, lipsește statutul comunității religioase biserica cu hram „Sf. Dumitru”, satul Recea, r-nul Strășeni, ilegal a lichidat consiliul parohial-bisericesc și pecetea oficială, valabilă până la 12 decembrie 1996 – până la darea în exploatare în anul 1997, a bisericii noi construite, și care, în opinia reclamantilor, este o circumstanță esențială întemeiată de a declara nul procesul-verbal din 12 decembrie 1996, întocmit și semnat ilegal de preotul Botea Ioan care de la 12 decembrie 1996 până în prezent este conducătorul spiritual și administratorul cu statut de persoană juridică nelegitim, este un dictator, umilește credincioșii fără milă, este lacom, hapsân, nu are frică de Dumnezeu, obligă la achitarea taxelor exagerate cerute de el. La fel, nu duce evidență mijloacelor bănești, fiind obligat conform legii și statutului bisericii să dispună de un registru sigilat, de a duce contul pe venituri și cheltuieli, nu prezintă darea de samă a venitului anual credincioșilor.

Multiple adresări, inclusiv la Mitropolia Moldovei, au rămas fără răspuns, motiv din care la data de 22 august 2017 au înregistrat la Ministerul Justiției cerere adresată Direcției Organizații Necomerciale al Ministerului Justiției al RM, solicitând anularea procesului-verbal din 12 decembrie 1996, anularea certificatului cu nr. 863, înregistrat în Registrul Cultelor religioase, Direcția Organizații Necomerciale al Ministerului Justiției din 12 decembrie 1996, obligarea înregistrării fondatorilor, cu eliberarea certificatului de înregistrare.

Prin scrisoarea nr. 05/10578 din 22 septembrie 2017 Ministerul Justiției al RM a informat că, nu poate anula acte interne a organizației, procesul-verbal din 12 decembrie 1996, însă nu a reținut motivele invocate despre inacțiunile pretins ilegale ale parohului Botea Ioan.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru), cererea de chemare în judecată înaintată de Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion, Bulgaru Maria, Corobcianu Nicolai, Draguțan Tatiana, Pregelza Iulia, Magari Nadejda și Iațco Visarion împotriva Ministerului Justiției RM, Agenția Servicii Publice, intervenienți accesorii Biserica Ortodoxă din Moldova (Mitropolia Moldovei), preot paroh Botea Ioan Dumitru cu privire la dizolvarea persoanei

juridice, declararea nulității procesului-verbal din 12 decembrie 1996, semnat de preotul Botea Ioan; declararea nulității certificatului nr.863 din 12 decembrie 1996, înregistrat în Registrul de stat al cultelor religioase; obligarea Agenției Servicii Publice să radieze înscrierea certificatului nr.863 din 12 decembrie 1996 din Registrul de stat al persoanelor juridice și actelor din dosarul de constituire a bisericii cu hram "Sf.Dumitru" din s.Recea, Strășeni, cu eliberarea unui nou certificat de înregistrare; recunoașterea dreptului de proprietate a parohiei comunității religioase ortodoxe din satul Recea, raionul Strășeni, asupra bunului imobil – edificiul de cult religios, biserica cu hram "Sf. Dumitru", a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion și Bulgaru Maria și menținută hotărârea din 25 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Pentru a decide astfel instanțele ierarhic inferioare au reținut că, din înscrisurile anexate la dosar, nu a fost identificat nici un temei legal prevăzut la art.86 și 87 al Codului civil de dizolvare a persoanei juridice, iar Ministerul Justiției nu a constatat careva abateri de la prevederile legale, în conformitate cu prevederile art.23¹ și nu a inițiat procedura de suspendare a activității cultului religios și a părților componente, iar potrivit art. 7 alin. (5) din Legea privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie, amestecul neîntemeiat al organelor și organizațiilor de stat al persoanelor cu funcție de răspundere în activitatea comunităților religioase precum și al comunităților în activitatea organelor și organizațiilor de stat, a persoanelor cu funcție de răspundere, nu se admite.

La 04 februarie 2021, Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion și Bulgaru Maria au contestat cu recurs decizia din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului au invocat faptul că instanța de apel la emiterea deciziei a interpretat în mod eronat legea precum și a apreciat în mod arbitrar probele.

La 06 aprilie 2021, Agenția Servicii Publice a depus o referință la recursul declarat de către Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion și Bulgaru Maria, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 17 noiembrie 2020, expediată părților la 19 ianuarie 2021, fără a se cunoaște cu certitudine data recepționării acesteia de către recurenți. Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion și Bulgaru Maria, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion și Bulgaru Maria, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată

în cererea de recurs declarată de către Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion și Bulgaru Maria.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Draguțan Pavel, Roșca Efim, Luța Pavel, Cheptene Ion și Bulgaru Maria.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru